

D • N

14/4 1958

Labour och pacifismen

Bland de många utrikespolitiska inlägg under senaste tid är John Stracheys nyss utkomna broschyr "Scrap all the H-bombs" av särskild betydelse. Strachey, försvarsminister i den förra labourregeringen, är på detta område en auktoritativ representant för det engelska arbetarpartiet, även om hans skrift inte är ett officiellt uttryck för partiets politik. Vidare söker Strachey mer än de flesta politiker att logiskt resonera genom de problem han behandlar — även om också han på vissa punkter gör halt inför det från taktisk synpunkt alltför oroande. Strachey företräder i stort sett partiets radikala flygel och har under ett tidigare skede på grund av sin extrema socialism stått helt utanför; hans bok "The Coming Struggle for Power" är en av 1930-talets mest lysande marxistiska analyser.

Strachey kallar sin skrift "Slopa alla kärnvapen", men den kunde likaväl ha kallats "Slopa inte kärnvapnet i England". Ty en huvudlinje i framställningen är att ensidig avrustning, ensidigt avstående från de nya vapnen vore en fara för England och likaså en fara för världsfreden. Hans resonemang är, som han själv betonar, tillämpligt också i fråga om de neutrala staterna; Indien och Sverige nämns i detta sammanhang som exempel.

Det engelska arbetarpartiet har med överväldigande majoritet tagit avstånd från tanken på isolerad avrustning, framförd av en grupp pacifister inom partiet. Vad skulle följden bli av en sådan avrustning? skriver Strachey "Pacifister må ärligt påstå att den skulle leda till att vårt exempel allmänt blev följt. Men skulle Ryssland och Amerika, arabstaterna och Israel, fransmännen och algerierna, Indien och Pakistan, Nordvietnam och Sydvietnam verkligen avrusta och bilägga de konflikter som nu på ett så tragiskt sätt söndrar dem?" Det är nog att uppställa den frågan för att klargöra situationen

Resultatet skulle, i första rummet vad angår Ryssland och USA, tvärtom bli en skärpning av läget. Ryssland skulle vinna i styrka och därmed bli hårdare i sin politik. "Och å andra sidan kan man inte tänka sig eller ens önska att Amerika kapitulerar för Ryssland. Var försvinnandet av England makt (och Natos därav följande upplösning) i realitet skulle innebära är snarare ett sådant läge i vilket Ryssland skulle eggas att göra snabba framstötter i områden där spänningen är stark, och sålunda framkalla ett tredje världskrig mellan Ryssland och Amerika."

I detta fall skulle ett avrustat England inte bli skonat. Även om USA inte hade base i England, skulle de stridande tävla om att besätta de brittiska öarna, och England skulle trots avrustning och neutralitet kunna totalt förstöras av jättebombarna. "Det väsentliga är att inse att ett försök att undgå att indras i ett världskrig inte ger oss någon som-hels trygghet. Den enda möjligheten till säkerhet för oss själva är att förekomma att ett tredje världskrig uppstår." För denna politik behövs ett England som kan försvara sig, och för det försvar är kärnvapen nödvändiga. Denna politik begriper och stöds av det engelska folket, som enligt en opinionsundersökning i vår med en majoritet av 3 mot 1 är för kärnvapen som led i försvaret.

Det finns, fortsätter Strachey, en del halvpacifister som anser att vi skulle slopa kärnvapnen men bibehålla det konventionella försvaret. Detta alternativ är lika orimligt och moraliskt mera stötande. "Det skulle vara en vidrig falskhet att förklara att vi är för heliga för att själva ha kärnvapen och samtidigt viska till varann att vi ju egentligen inte behöver dem, eftersom vi är skyddade av amerikanska bomber." För övrigt skulle det inte betyda någon avsevärd besparing att ha ett försvar utan de nya vapnen; 80—90 procent av

svarsutgifterna går till konventionella rustningar.

På denna punkt gör Strachey en jämförelse mellan England och Sverige. I Sverige diskuteras, skriver han, produktion av kärnvapen "därför att man anser att man inte kan avskräcka potentiella angripare utan dem. Sverige finner att neutralitet och isolering gör besittandet av den avskräckande kraft som kärnvapnen har mera, inte mindre nödvändigt." Liksom andra labourexperter utgår

Strachey tydligen från att ett land som inte tillhör Nato åtminstone måste ha kärnvapen för att värja sin frihet och därmed också värna sin fred. Om förmåga att avskräcka en angripare, skrev han för ett år sedan, "är högeligen önskvärd för en medlem av en allians som Atlantpakten, är den en ofrånkomlig nödvändighet för en helt oberoende (alliansfri) stat. Men denna förmåga kan endast vinnas genom innehavet av atomvapen."